

Daniel Jančo

Neonacizmus v mojom okolí

Esej v rámci projektu "Odhaľ nácka", organizovaného Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, dvojtyždenníkom antifašistov Bojovník a Friedrich Ebert Stiftung, zastúpením v Slovenskej republike

Pochádzam z malej obce v Považskobystrickom okrese. V našej obci bol vždy veľmi populárny Marián Kotleba. Dokonca sa zúčastnil aj súťaže traktorov v našej obci. Ja podobne ako mnoho mojich kamarátov som obdivoval Mariána Kotlebu za jeho silné postoje a usiloval som sa aj o spoluprácu s Mariánom Mišúnom z Púchova, kam som chodil do školy. Boli časy, keď som s hrdosťou chodil s odznakom ĽSNS pripnutom na tričku. Takisto som sa ako mladý človek rád zúčastňoval výcvikových táborov v rámci organizácie Slovenskí branci. Bol som hrdý, že niekam patrí, dokonca som ako 16-ročný bol určený za veliteľa oddielu. V noci sme museli zvládať ťažké a náročné situácie, no ja som cítil, že som silný a že niekam patrí. Až postupne som zistil, čo sú títo ľudia za. Ako som bol starší, začal som si čoraz častejšie všímať skutočnú tvár ĽSNS. Nerozumel som, prečo obdivujú fašistického prezidenta Tisa, ani prečo obhajujú Hitlera. Pozrel som si viaceré dokumenty o koncentračných táboroch a bolo mi na zvracanie. Veľmi na mňa zapôsobili hrôzostrašné historiky z koncentračných táborov ako je film Sobibor, ktorý ukázal dopodrobna krutú realitu koncentrákov. Pochopil som, že títo ľudia – náckovia nie sú riešenie pre Slovensko. Navyše som mal viackrát osobné skúsenosti s tým, ako niekto napadol niekoho iného len pre iný názor, pre inú farbu pleti či pre inú sexuálnu orientáciu. Raz napríklad takíto ľudia neváhali pichnúť svojho kamaráta do ruky len preto, že zistili, že je homosexuál. Takýto prístup sa mi začal hnuť a ako som začal spoznávať svet, pochopil som, koľko rozmanitosti v sebe skrýva. Za to ďakujem prevažne môjmu najlepšiemu kamarátovi, horlivému antifašistovi, ktorý mi vysvetlil, čo za zlo je fašizmus a kto sú jeho dnešní nasledovníci. Začal som si aj sám zisťovať informácie, pochopil som, že namiesto obdivu Hitlera si musíme vážiť našich predkov, ktorí sa fašizmu postavili. Objavil som pamätníky v Považskej Bystrici, významu ktorých som predtým nerozumel, zastavil som sa aj na Slavíne, aj v Banskej Bystrici. Začal som cítiť inú hrdosť na Slovensko, ako majú nacisti, začal som byť hrdý na to, že sme kedysi proti nacizmu povstali, že sme sa zastali slabších a bojovali proti zlu. A tak som sa aj ja sám rozhodol bojovať proti zlu a dnes sa vôbec nebojím postaviť proti svojim vtedajším nacistickým „kamarátom“. Áno, na svoje „nacistické obdobie“ nie som hrdý, ale nikdy som nikomu neublížil a nikdy som neurobil nič zlé, len som bol pomýlený chlapec z dediny, akých je stále, bohužiaľ, veľa. Riešenie tohto problému je zložitá, sám si všimam, koľko predsudkov ľudia vrátane mladých v sebe majú. Je to strašné a musí sa viac poukazovať na nezmyselnosť fašistických a neonacistických názorov. Bohužiaľ, nie je to len prípad Slovenska, ale aj iných krajín, je to celosvetový problém. Myslím, že cesta je viac ukazovať mladým ľuďom minulosť, ukazovať podobnosti medzi dnešnými náckami a tými minulými. Veľmi sa mi páčil projekt Odhaľ nácka, ktorý presne takéto niečo robí. Aj som si všimol, koľko mladých ľudí si to medzi sebou posielalo. Je hrozné, keď si prečítame tie výroky a ani nevieme rozlíšiť, či to povedal dnešný nácko alebo Hitler. Medzi Mazurekom, Kotlebom či Hitlerom tak nie je v podstate žiadny rozdiel vo výrokoch. Verím, že sa mladí postupne budú prebúdzajú a že aj táto covidová kríza ukáže nezmyselnosť riešení ľudí ako Kotleba, ktorý tvrdí, že covid neexistuje a dá sa liečiť vodkou. Ja sám som prekonal veľmi silný covid, v rodine mi naň zomreli, takže by som chcel takým ľuďom, čo hovoria, že neexistuje, odkázať, nech sú radšej ticho. Na tomto prípade vidíme, že fašisti a náckovia aj dnes ohrozujú životy a zdravie ľudí. Tým, ako strašia ľudí pred vakcínami, pred rúškami atď., dnes prakticky zabíjajú opäť. Musíme týchto bláznov zastaviť a povedať jasne nie fašizmu a nacizmu. Dnes sa mnohí náckovia snažia pretvarovať, tvária sa, že sú ctihodní poslanci, no opak je pravdou. Kto dnes sedí v parlamente? Kotleba, ktorý v gardistickej uniforme pochodoval s fakľou v ruke, Mazurek, čo hádzal kamene na moslimskú rodinu a obhajoval Hitlera, Medvecký, čo zbil cudzinca len pre inú farbu

pleti. Takíto úbohí ľudia dnes sedia v parlamente a, bohužiaľ, pre mnohých mladých sú vzorom. Pre mňa už však nie. Dúfam, že až skončí táto covidová kríza, tak skončia aj títo radikáli typu Mazurek či Kotleba, lebo oni si zbierajú body len na ľudskom nešťastí. Preto keď budem mať možnosť, určite pôjdem voliť a budem voliť antifašizmus, demokraciu a slobodu!